

Левицький О. О.

аспірант,

Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «ПРОФЕСІЙНО-ПРАВОВА КУЛЬТУРА МЕНЕДЖЕРА ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ»

В умовах сучасного ринку праці підвищені вимоги висуваються до професійної підготовки менеджерів туристичного бізнесу, а саме: мати системне уявлення про структуру та тенденції розвитку вітчизняної і світової економіки; розуміти розмаїття туристичних послуг у світі, їх зв'язок з іншими процесами, що відбуваються у суспільстві; знати теоретичні основи та закономірності функціонування економіки туристичного бізнесу; вміти виявляти проблеми туристичного бізнесу під час аналізу конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення й оцінювати очікувані результати; систематизувати та узагальнювати інформацію; розробляти й обґрунтовувати варіанти ефективних управлінських рішень; критично оцінювати з різних боків (виробничої, мотиваційної, інституційної й ін.) поведінку туристичних агентів, тенденції розвитку об'єктів у сфері професійної діяльності; володіти навичками самостійного здобуття нових знань, використовуючи сучасні інформаційні технології тощо. Водночас специфіка діяльності менеджера туристичного бізнесу, як представника суспільства та сфери обслуговування, багато в чому визначається не лише професіоналізмом, а й правовою культурою.

Вивчення наукової літератури показує, що сьогодні формування професійно-правової культури є необхідною умовою професійної діяльності, а її метою стає не лише опора на стійкі правові переконання, погляди, оцінки, формування навичок правомірної й активної поведінки особистості у правовій сфері, а й встановлення такого взаємозв'язку між особистістю та суспільством, коли індивід служить гарантом збереження прав, свобод і самобутності цього суспільства. Ситуація ускладнюється тим, що об'єктивно духовний світ окремої людини є необхідною умовою її особистісної ідентичності, яка, однак, неможлива там, де відсутні цінності, котрі мають універсальне значення та абсолютний авторитет для всіх членів суспільства. У цьому сенсі особливий інтерес викликає вивчення процесу засвоєння студентською молоддю культурних зразків поведінки, виявлення специфіки їх залучення до правової культури у сучасній системі вищої освіти.

Поняття «правова культура» є видовим стосовно більш загальної, родової категорії – «культура». У нашому дослідженні ми не ставили за мету проаналізувати всі існуючі визначення культури, проте аналіз численних наукових праць досить яскраво ілюструє той факт, що цей феномен знаходиться на гранично високому рівні абстракції й охоплює широкий та різноманітний світ явищ. Позатим під культурою, у широкому сенсі, нами розуміється історично зумовлений динамічний комплекс форм, принципів, способів і результатів активної творчої діяльності людей, що постійно оновлюються у всіх сферах суспільного життя, натомість у вузькому – це процес активної творчої діяльності, під час якої створюються, розподіляються та споживаються духовні цінності.

Культура у повному обсязі властивого їй змісту – це культура праці, управління, культура наукового пошуку, освіти, виховання, художня культура, культура поведінки, фізична культура, культура почуттів, мислення, політична культура тощо. Цілком правомірно також віднести сюди й правову культуру. Однак вчені до сьогодні не спромоглися знайти єдиного підходу до трактування категорії «правова культура», а також її структурних компонентів, змісту, функцій, через те, що це поняття є багатоаспектним [1; 2; 3]. Так, у межах антропологічного підходу правова культура сприймається як прояв найрізноманітніших сфер правового життя. Правова культура при філософському підході є, певним чином, юридичним багатством, вираженим у досягнутому рівні розвитку регулятивних якостей права, юридичної

техніки, які належать до духовної культури, правового прогресу. З соціологічного погляду правова культура – це історично зумовлена характеристика правового середовища суспільства, рівень розвитку суб'єктів права, їхньої професійної діяльності та її результатів, що визначені у правових інститутах та відносинах.

Вплив правової культури на життя суспільства закріплено в її функціях: пізнавальній, регулятивній, нормативно-ціннісній, комунікативній, прогностичній та інших. Структурними елементами правової культури виступають: цивілізоване право; висока правова свідомість; законність; правопорядок; еталонна поведінка суб'єкта права. Водночас структура правової культури може бути представлена як системне утворення, що складається з культури правової свідомості; культури правової поведінки; культури функціонування законодавчих, судових і правозастосовних органів.

Аналіз численних наукових джерел дав змогу уточнити сутність ключового поняття дослідження – *«професійно-правова культура менеджера туристичного бізнесу», під яким розуміємо структурний компонент суспільної правової культури, що відображає ступінь та характер правового розвитку менеджера туристичного бізнесу, заснованого на певному рівні позитивної правосвідомості, що реалізується в активній творчій правозастосовній повсякденній та професійній туристичній діяльності.*

Професійно-правова культура є якісною характеристикою особистості менеджера туристичного бізнесу, яка відображає здатність вільно виконувати професійну діяльність відповідно до своїх ціннісних орієнтацій у межах встановлених норм права (правового поля). Практика професійної діяльності та нормативні документи, які її регламентують, свідчать, що професійно-правова культура передбачає наявність у менеджерів туристичного бізнесу внутрішньої мотивації до якісного здійснення професійної діяльності, сформованості професійно-орієнтованих цінностей та відповідального ставлення до своєї професії.

Список використаних джерел

1. Козюбра М. Право як явище культури. Право та культура: теорія і практика. Міжнар. наук.- практ. конф. 15–16 травня 2017 р. Київ: МП Леся, 2017. С. 28-30.
2. Попадинець Г. Правова культура як важливий елемент правової системи України. URL: <http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/may/2077/vnulpurn201478225.pdf>
3. Правова культура в умовах становлення громадянського суспільства: монографія / за ред. проф. Ю. П. Битяка, І. В. Яковюка. Харків: Право, 2007. 248 с.

Ліщинська-Кравець Г. Л.

старша викладачка,

Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка

ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТОК ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОГО ДОСВІДУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ

Проблема творчого розвитку студентської молоді тісно пов'язана з формуванням їхнього художньо-естетичного, мистецького досвіду. Оволодіння досвідом спілкування з народним декоративно-ужитковим мистецтвом, накопичення емоційного багажу вражень, формування художнього сприйняття розвиває творчу особистість, формує духовну культуру, виховує цінності, розширює світогляд, породжує механізми художньо-естетичного, творчого бачення предметного світу. При цьому художньо-естетичний досвід особистості цінний тим, що, отриманий ззовні, він створює потужне середовище для культурного розвитку, прояву творчості, уяви, емоцій, смаків, образного мислення, розширює поле ціннісних орієнтацій. Значення цього досвіду не обмежується лише локальною, осібною сферою загальнокультурної поведінки, «зовнішнім оформленням» свого спілкування зі світом мистецтва, а розкриває все,